

Визначення шкоди та збитків, завданих земельним ресурсам внаслідок збройної агресії РФ

Під час воєнних дій відбувається руйнація ґрунту, завдається шкода різноманітним насадженням, знищуються земельні ресурси. Власники та орендарі земельних ділянок, які постраждали від воєнних дій, можуть звернутися до органів місцевого самоврядування з відповідною заявою. Органи місцевого самоврядування формують комісію, яка в подальшому перевірить стан зазначеного майна. За результатом перевірки складається акт, у якому будуть вказані причини, з яких було завдано збитків, та обсягзаподіяної шкоди. Отримавши акт, власник або орендар може звернутися до суду для відшкодування збитків.

Слід зазначити, що упущена вигода – це також привід звернутися до суду. В такому випадку треба підготувати бухгалтерську документацію, щоб підтвердити рух продукції.

Міністерство аграрної політики та продовольства України, Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України видали накази, які затверджують методики визначення шкоди та збитків, завданих земельному фонду України, територіям та об'єктам природно-заповідного фонду внаслідок збройної агресії Російської Федерації. За цими методиками пропрацьовуються деякі механізми фіксації збитків, завданих війною. Проте мають місце дуже багато нюансів, через які невідомо, коли ті збитки будуть відшкодовуватися.

Притягнення до відповідальності Російської Федерації є ще більш складною темою. Уряд України здійснює комплекс заходів, щоб забезпечити невідворотне притягнення країни-агресора до відповідальності. Проте остання вийшла з Європейської конвенції про захист прав людини та основоположних свобод. Європейський суд з прав людини остаточно втратив юрисдикцію над Росією, а це означає, що тепер скарги з боку України фактично не можуть бути задоволені. Тобто ми навіть через Європейський суд з прав людини не можемо відшкодувати завдану війною шкоду.

У деяких країнах світу відбувається арешт російських активів та обговорюється можливість передачі цих коштів Україні для відбудови країни після війни. Проте на сьогодні немає жодного законодавчо закріпленого способу передачі арештованих активів Україні. Неможливо навіть прогнозувати приблизні строки реалізації цієї ідеї.

Екологія стала «мовчазною жертвою» воєнних дій з боку Російської Федерації відносно України. Злочини проти довкілля будуть помітні не одразу, але з часом матимуть великі й тяжкі наслідки.

Ми проживаємо під час екологічної кризи. Від наших дій багато чого залежить, утому числі майбутнє нашої країни, можливість існування наших нащадків. Після вторгнення Російської Федерації постраждали урбоекосистеми, люди, дика природа. А саме від природи людство бере початок існування.

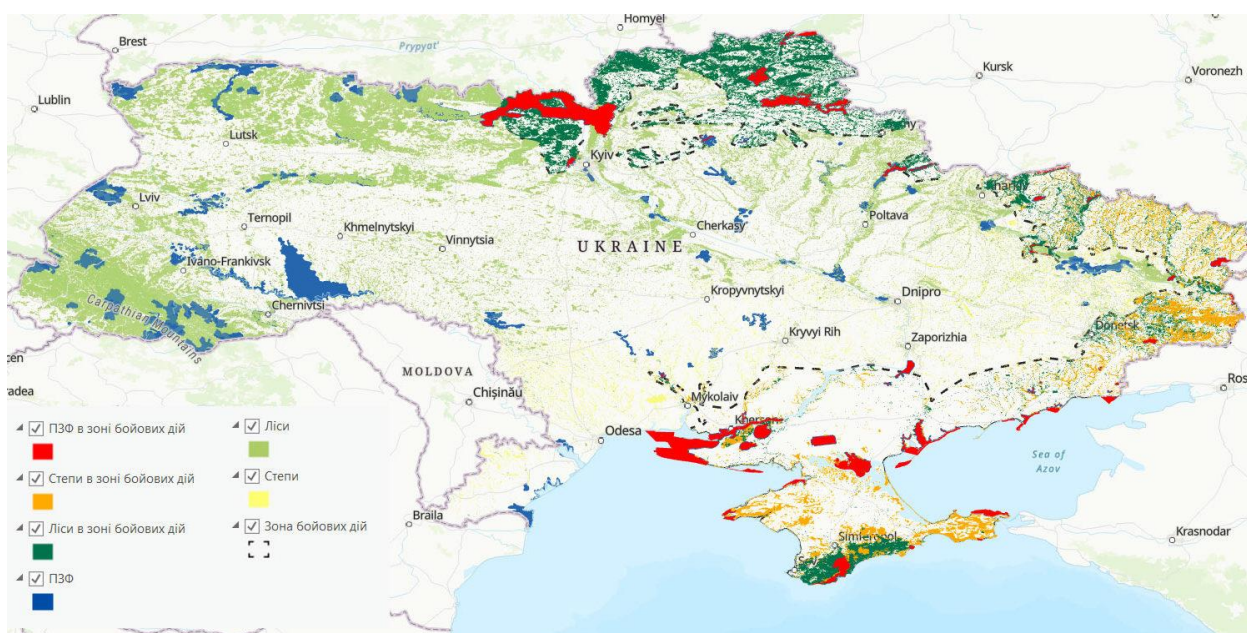
За даними Міжнародного координаційного центру з питань гуманітарного розмінування ДСНС, з 24 лютого до 21 грудня 2022 року на території України знешкоджено 308 255 вибухонебезпечних предметів, у тому числі 2155 авіаційних бомб. Обстежено територію площею 76 886 га. Всього потенційно небезпечних територій залишається 174 тис. кв. км, що становить 30% від загальної площі держави.

Не один десяток років мине, доки ми зможемо розмінувати територію нашої держави. Більш того, велике питання – чи буде доведено цю роботу до завершення, адже після Другої світової війни досі знаходять снаряди, міни та інші боєприпаси.

ВПЛИВ ВІЙНИ НА БІОЛОГІЧНЕ РІЗНОМАНІТТЯ ТА ПРИРОДО-ЗАПОВІДНИЙ ФОНД УКРАЇНИ

Україна – дім для 74000 видів тварин, рослин та грибів. Це – третина біорізноманіття Європи, хоча Україна займає лише 6% її території.

ГО «Українська природоохоронна група» створила карту природо-заповідного фонду, на якій видно, як війна вплинула на наші природоохоронні території та екосистеми, лісові, степові та ін.

Як бачимо, здебільшого це південь нашої країни. На жаль, ми маємо констатувати факт загибелі деяких червонокнижних видів тварин та птахів. Минулим літом здобувачі освіти природоохоронного факультету Одеського державного екологічного університету спостерігали в Одеській області нетиповий для нашої місцини вид птахів. Наприклад, рожевий шпак, якогось внесено до Червоної книги України, мешкає на територіях Автономної Республіки Крим, Запоріжжя, Миколаївської області. Але минулого року птахів зафіксували в Одеській області, що не типово.

Окремим важливим питанням є екоцид. Екоцид (від грец. οικος — будинок і лат. caedo — вбиваю) — масове знищення рослинного або тваринного світу, отруєння атмосфери або водних ресурсів, а також учинення інших дій, що можуть спричинити екологічну катастрофу. Поняття «екоцид» почало активно використовуватися з 70-х років ХХ століття. Колись для України екоцид був лише терміном, проте з 2014 року став нашою реальністю.

З юридичної точки зору екоцид карається позбавленням волі від 8 до 15 років. Найгірша ступінь екоциду — воєнний. Саме тому уряд України документує всі випадки екологічних злочинів окупантів. У подальшому Україна добиватиметься відшкодування завданих збитків у міжнародних судах. Шкода, заподіяна українському довкіллю, впливає і на світову екологічну безпеку.

У листопаді 2022 року українська зоозахисна організація UAnimals запустила міжнародну кампанію із закликом «STOP ECOCIDE UKRAINE» та закликала покарати Росію за екологічні злочини. Ця ініціатива знайшла підтримку в багатьох країнах Європи та в США. Проте кривдників екології відповідальність поки не наздогнала.

ВПЛИВ ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ НА ОРНІТОФАУНУ

Птахи, як і люди, реагують на несподівані різкі та гучні звуки. Це означає, що вибухи є для них небезпечними навіть на рівні сприймання звуку, у птаха може просто зупинитися серце. Шумове забруднення призводить до того, що у птахів збивається координація. Негативним наслідком війни є й порушення міграції птахів. В Україні Одеська область має найбільше значення відносно міграції птахів. Через Нижньодністровський національний природний парк і національний природний парк «Тузлівські лимани» відбувається найбільшаміграція птахів. Через війну міграційний шлях деяких птахів змінився. Наприклад, у 1970-х роках налічувалось 1500 пар коровайок, які внесені до Червоної книги, а в 2022 році адміністрація парку повідомила, що під час міграції було зафіксовано лише 10 пар.

ВПЛИВ ВІЙНИ НА ТЕРІОФАУНУ

Тваринний світ дуже тісно пов'язаний з життям та здоров'ям людини. Сільськогосподарські тварини харчуються сільськогосподарськими культурами, які обробляються агрохімією та пестицидами, після цього продукти тваринництва вживає людина.

Війна зруйнувала існуючу в країнілогістичну систему. Це призвело до того, що закупівля якісних агрохімікатів стала складним процесом, тому люди купують і використовують те, що є у наявності. Що стосується пестицидів, то використання їх повинно бути легальнимтарарціональним, тут важливий вплив має так званий людський фактор.

Значною проблемою є переміщення кажанів – здебільшого на території Автономної Республіки Крим. Кажани також чутливі до воєнних дій та втрачають координацію при польоті.

Болісна тема - Біосферний заповідник «Асканія-Нова» ім. Фальц-Фейна. На превеликий жаль, він зазнав неймовірного впливу. Всі зусилля волонтерів щодо збору грошей для підтримки цього заповідника та годування тварин, були марними. Дії російських військових наче навмисно були спрямовані на те, щоб привести наш природно-заповідний фонд у незадовільне становище. Багато фахівців сходяться на думці, що це був штучний екоцид. Штучним голодом були заморені коні Пржевальського, інші тварини, які жили на території заповідника та в зоопарку.

ВПЛИВ НА УКРАЇНСЬКІ ЛІСИ

Сьогодні під окупацією та бойовими діями знаходиться близько 450 тис. га лісів. Пожежами знищено понад 13 тис. га лісів. Орієнтовна шкода, завдана лісгосподарським підприємствам, становить 19,4 млрд гривень.

Масштаби викидів шкідливих речовин в атмосферне повітря колосальні. Наразі немає актуальних статистичних показників, але ми можемо уявити катастрофічність ситуації, проаналізувавши дані у мирний час. Унаслідок пожеж тільки у житлових та адміністративних будівлях при середній кількості пожеж у рік в Україні в мирний час (65 тис. пожеж) виділяється:

11,4 тис.т вуглекислого газу,
124 т оксиду вуглецю,
789 т соляної кислоти,
169 т оксидів азоту,
226 т акролеїну,
1,7 т синильної кислоти.

ВПЛИВ ВІЙНИ НА УРБОЕКОСИСТЕМИ

За період війни було зруйновано:

126.7 тис. приватних (індивідуальних) будинків;
16.8 тис. багатоквартирних будинків;
майже 300 гуртожитків.

ВПЛИВ НА АКВАТОРІЮ ЧОРНОГО МОРЯ

Під час обстрілів зазнали масштабного ракетного обстрілу лиман Бурнас та озеро Сасик. Їх розмінування навряд чи можливе. Це означає загибель іхтіофауни та ссавців. Більшість морських видів, саме ссавців, спілкуються за допомогою ехолокації, вони чутливі до звуку. Шумові хвилі, які виникають внаслідок вибуху снарядів, збивають їх координацію.

За минулий рік через воєнні дії та їх наслідки в Чорному морі загинуло близько 5000 дельфінів.

Проте, не зважаючи на те, що воєнний конфлікт триває, відомо, що в Чорному морі продовжуються наукові дослідження за участю океанологів Туреччини, Болгарії та інших країн. Це дає надію на те, що наслідки безвідповідальних вчинків одних людей, можна буде подолати завдяки відданим своїй справі вченим.

НАСЛІДКИ ВІЙНИ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Наразі невідомо, чи проводять наші учені-медики аналіз впливу війни на здоров'я українців. Наведена нижче інформація дає можливість кожному з нас хоча б приблизно уявити, наскільки руйнівний вплив на людину матиме ця війна.

У роботі учених (Eric M. Schmidt et al., 2019) проаналізовано наслідки впливу війни на здоров'я жінок через 40 років після її закінчення. Дані показали наявність негативного впливу. Наприклад, з досліджуваних 4503 жінок у 17,7% розвинувся діабет. В іншій роботі (B. Teerawichitchainana, K. Korinek, 2012) йдеться про збільшення хронічних захворювань у американців-учасників війни через екологічне та психічне навантаження.

Дослідження J. M. Armitage et al. (2015) вказує на те, що у ветеранів війни та всіх наступних їх поколінь спостерігаються залишкові концентрації діоксинів внаслідок ураження хімічною зброєю – небезпечним пестицидом «Agent Orange».

Якщо можливо дати якусь пораду щодо збереження здоров'я та підтримки себе в доброму стані, то вона буде такою: «Психологічне розвантаження та прогулянки на свіжому повітрі — найкраще, що ви можете зробити для свого організму». Ми можемо вдаватися до різних методів регуляції свого психологічного стану, але найкращими нашими друзями завжди будуть кисень та фітонциди. А це знову про важливість контакту з природою!

Бережіть себе та наше навколишнє середовище!